

Hallituksen esitys eduskunnalle ilmastolaiksi

Gasgrid Finland lausunto

1.9.2021

Yleisiä huomioita

Kiitämme mahdollisuudesta lausua Hallituksen esitysluonnoksesta Ilmastolain päivittämiseksi.

Ilmastolain päivityksen taustalla toimiva Hallitusohjelma sekä Suomea sitovat EU-oikeudelliset lainsäädäntökokonaisuudet määrittävät pitkälti lain päivitykseen liittyviä reunaehtoja. Esitysluonnoksen perusteluissa on myös perinpohjaisesti ja oikein korostettu Hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin, IPCC, raportin tuoma realismia ja nopeiden lainsäädäntötoimien välttämättömyyttä. Ilmastomuutoksen hillintä ja päästöjen vähentäminen nopealla aikataululla on kunnianhimoinen, mutta ehdottoman välttämätön toimi. Hinta toimien tekemättömyydestä on huomattavasti suurempi kuin ongelmaan puuttumisen.

Ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmän osalta Gasgrid Finland korostaa erilaisten strategioiden nopeampaa adaptaatiota niin käytännön lainsäädännössä kuin myös vuorovaikutuksessa suhteessa teknologiseen innovaatioon. Vihreä siirtymä on ennen kokemattoman nopea ja on ensiarvoisen tärkeää, että lainsäädäntö ja strategiatyön jalkautus toimivat tehokkaasti ja päämäärätietoisesti, mahdollistaen muutoksen ja luomatta liian raskaita hallinnollisia esteitä.

Ilmastolain perusteluista ja nykytilan arviosta käy myös hyvin ilmi ilmasto- ja energiapoliittisen lainsäädännön kompleksisuus. Kansalliset, alueelliset ja unionin tasoiset eri strategiatyöt sekä erilliset sekä usein päällekkäiset vaatimukset luovat haastavasti hahmotettavan kokonaisuuden. Ilmastolain hengen voitaisiinkin nähdä toimivan holistisena kokonaisuutena päästövähennemän tavoittelussa.

On myös tärkeää korostaa päästövähennystavoitteiden kohdentamista koko yhteiskunnan läpileikkaavalla tavalla. Ainoastaan systemisen muutoksen synnyttämällä kyetään luomaan todellinen muutos sekä muokkaamaan Suomesta hiilineutraali, mutta myös tuomaan Suomi uuden kasvun linjalle energiaomavaraisuuden ja energianvientipotentiaalin kasvattamisen myötä.

Hiilineutraaliustavoite ja päästövähennystavoitteet

Tavoitteiden kirjaaminen lainvoimaiseksi tekee niistä sitovia. Tämä on tervetullut seikka. Korostaisimme kuitenkin, että tosiasialliset keinot tavoitteisiin pääsemiseksi ovat yhtä tärkeitä. Sitran elokuussa 2021 julkaisema *Korjausliike – Suomi kohti 1,5 asteen mukaisia ilmastotoimia*, tuo esiin käytännön haasteita, joihin Suomen on vastattava. Yksi keskeinen seikka on positiivinen visio, mitä Ilmastolaki edustaa. Muut keskeiset keinot ovatkin juuri Gasgridin peräänkuuluttamia toimia, kuten infrastruktuurin ajantasaiseksi saattamista, luvitusten helpottamista sekä oikeanlaisten markkinaehtoisten ja teknologianeutraalien kannustinten luomista.

Valtion viranomaisen ja kunnallisen viranomaisen edistämismääräys (5 §)

-

Suunnittelujärjestelmä, erityisesti uusi maankäyttösektorin suunnitelma (7–13 §)

-

Ilmastopolitiikan seuranta ja ilmastovuosikertomus (15–18 §)

-

Saamelaiskulttuurin edistäminen, saamelainen ilmastoneuvosto (mm. 14 §, 21 §)

-

Suomen ilmastopaneeli (20 §)

-

Muutoksenhaku (22 §)

-

Esityksen vaikutukset

-

Muita huomioita

-